

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Socialudvalg

Dato: 25-10-2023
Enhed: Finansiering
Sagsbeh: Inn
Sagsnr.: 2023-2719
Dok. nr.: 23319

Folketingets Socialudvalg har den 27. september 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 444 (Alm. del) til indenrigs- og sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT).

Spørgsmål nr. 444:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan udligningssystemet er opbygget i forhold til det specialiserede socialområde, og hvilke konsekvenser udligningen har for det specialiserede socialområde? Der tænkes bl.a. på hvilke ydelser, som udløser udligning, hvordan øvre og nedre grænser er placeret, og om penge, som udlignes, er øremærkede til at blive anvendt inden for det område, som der er udlignet på.”

Svar:

Det kommunale udligningssystem er ét blandt flere elementer i kommunernes samlede finansiering.

Hovedparten af de kommunale udgifter finansieres ved kommunale skatteindtægter. Den resterende del finansieres ved statslige refusioner til specifikke udgiftsområder samt det statslige bloktilskud til kommunerne.

Bloktilskuddet fastsættes årligt i økonomiaftalen mellem KL og regeringen, så det sikres, at kommunernes udgifter samlet set er fuldt finansierede. Ud over det statslige bloktilskud yder staten en række øvrige tilskud til kommuner, herunder eksempelvis tilskud til udsatte kommuner, særtilskud til vanskeligt stillede kommuner, ø-tilskud mv. Både bloktilskud og de nævnte øvrige tilskud er generel finansiering, som ikke er øremærket til noget formål eller område.

Bloktilskuddet fordeles som udgangspunkt mellem landets kommuner efter indbyggertal. Det generelle kommunale udligningssystem indebærer imidlertid, at der sker en omfordeling af den generelle finansiering mellem kommunerne. Det sigter på at skabe mere lige vilkår mellem kommunerne for opgaveløsningen bredt set over de kommunale udgiftsområder.

Udgangspunktet i udligningen er, at kommuner med et forholdsvist højt beregnet udgiftsbehov og/eller lavt beskatningsgrundlag får tilført yderligere finansiering, mens kommuner med et forholdsvist lavt beregnet udgiftsbehov og/eller højt beskatningsgrundlag bidrager til finansieringen i de øvrige kommuner. Der er fuld overensstemmelse mellem den tilførte finansiering til kommuner og bidrag fra kommuner, så udligningen tilfører ikke finansiering til kommunerne set under ét.

Det beregnede udgiftsbehov har til formål at afspejle den enkelte kommunes nettodrifts- og anlægsudgifter generelt, herunder også kommunens udgifter på social- og beskæftigelsesområdet. Udgiftsbehovet er for hver kommune beregnet på

baggrund af objektive kriterier, der afspejler den overordnede demografiske og socioøkonomiske sammensætning af kommunens indbyggere. De socioøkonomiske kriterier afspejler fx forhold om uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet, psykiske diagnoser osv., som i statistiske analyser har vist sammenhæng til variationer i udgifter inden for en række udgiftsområder på tværs af kommunerne.

Udligningen er således en del af kommunernes generelle finansiering. Det er ikke konkrete ydelser mv., som udløser udligning, men derimod som nævnt objektive kriterier, beskatningsgrundlag mv. Udligningen er heller ikke øremærket til specifikke formål eller knyttet til den enkelte kommunes opgavevaretagelse i øvrigt.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde